

Katarina 15/2

Regelrådet Regelrådet <regelradet@regelradet.se>

Remiss av förslag: Föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:13) om kursplan och kunskapskrav för ämnet dans i förberedande dansutbildning för årskurs 4-9 i grundskolan

1 meddelande

eva.eriksson@skolverket.se <eva.eriksson@skolverket.se>

20 januari 2017 11:12

Till: info@friskola.se, info@ideburenskola.se, kansli@lararforbundet.se, lr@lr.se, regelradet@regelradet.se, registrator@skolinspektionen.se, info@skl.se, info@skolledarna.se, goteborg@goteborg.se, "registrator.utbildning@stockholm.se" <registrator.utbildning@0xik200bzstockholm.se>, kommun@pitea.se, info@dansalliansen.se, info@teaterforbundet.se, studieinfo@doch.uniarts.se, balettakademien@folkuniversitetet.se, torigny.sandgren@kulturskoleradet.se, styrelsen@balettskolan.se, info@studieframjandet.se, info@medborgarskolan.se, kulturradet@kulturradet.se, johannes.ohman@operan.se, info@cullbergbaletten.se, info@norddans.se, info@regionteatervast.se, info@dansinord.se, jakob@equest.se, info@opera.se, info@skanesdansteater.se

Till berörda remissinstanser,

Skolverket översänder härmed förslag till ändringar av föreskrifter i Skolverkets författningssamling (SKOLFS). Skolverket vill ge remissinstanserna möjlighet att yttra sig över förslagen.

Eventuella synpunkter bör vara Skolverket tillhanda senast den 21 februari 2017. Skicka gärna svar som e-post till eva.eriksson@skolverket.se

Vid eventuella frågor hänvisas till undertecknad som nås på telefon 08-527 333 06.

På Skolverkets vägnar

Eva Eriksson
Undervisningsråd

Bilagor

Sändlista
Konsekvensutredning
Förslag till ändring av föreskrifterna
Senaste lydelse av föreskrifterna

Eva Eriksson
Undervisningsråd, dansarutbildningen/Director of Education, Professional dance education
Enheten för gymnasieskola/Unit of Upper Secondary Education
Skolverket/The Swedish National Agency for Education

Postadress: 106 20 Stockholm
Besök: Fleminggatan 14
Telefon/phone +46 (0) 8-5273 3306
Mobil/mobile +46 (0) 733 77 33 06
E-post: eva.eriksson@skolverket.se
www.skolverket.se/dansarutbildning

5 bilagor

Konsekvensutredning dnr 2016-1240.pdf

220K

Missivbrev remiss_Utkast_Åfsk 2011-13.pdf

92K

original_2104-2.pdf

160K

Sändlista.pdf

44K

Ändring av Skolverkets föreskrifter om kursplan och kunskapskrav för ämnet dans.pdf

277K

Konsekvensutredning avseende förslag till föreskrifter om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:13) om kursplan och kunskapskrav för ämnet dans i förberedande dansutbildning för årskurs 4–9 i grundskolan

Innehållet i konsekvensutredningen utgår från 6-8 §§ i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Bakgrund

Sedan hösten 2015 har yrkesdansutbildningen två nationella profiler – klassisk balett och modern nutida dans. Denna förändring har lett till att Skolverket granskat grundskolans kursplan och ämnets syfte.

Kursplanerna stämmer inte överens

Efter införandet av de två nationella profilerna, klassisk balett och modern nutida dans, i gymnasieskolan stämmer inte längre texterna i kursplanen för ämnet dans i den förberedande dansutbildningen och yrkesdansutbildningens ämnesplaner överens. Eleverna bör enligt Skolverkets bedömning redan i den förberedande dansutbildningen få möjlighet att fördjupa sig i båda genrerna, genom att både klassisk balett och modern nutida dans lyfts fram som lika viktiga. Kravnivån i kunskapskraven bör vara olika i klassisk balett och i modern nutida dans så att eleven kan uppvisa olika nivåer av skicklighet i båda genrerna för att få betyg på den aktuella betygsnivån.

Anpassningar till nya forskningsrön

Danskonsten utvecklas väldigt snabbt. Det centrala innehållet i kursplanen för ämnet dans i den förberedande dansutbildningen skrevs 2011. Det är beskrivet på en sådan detaljnivå att det redan blivit föråldrat. Där står exempelvis att eleverna ska träna Cunningham och Graham, tekniker som räknas till modern dans och inte modern nutida dans. Modern dans är ett begrepp som användes i Sverige för genren fram till ungefär 1990-talet. Därefter används modern nutida dans.¹ Det senare innebär ett helt nytt sätt att träna och förhålla sig till kroppen och också en ny rörelsevokabulär. En för detaljerad beskrivning av de centrala innehållen kan bli ett hinder för skolorna att följa den aktuella utvecklingen inom området. I förlängningen innebär det att elevernas möjligheter att komma in på gymnasiet och att fullfölja utbildningens mål för att bli anställningsbara försvåras.

Gestaltningförmåga och konstnärligt uttryck saknas i kunskapskraven

Gestaltningförmåga och konstnärligt uttryck utvecklas i samverkan med danstekniken vilket gör att begreppen föreslås ingå i kunskapskraven, vilket de inte gör idag. Gestaltningförmåga och konstnärligt uttryck finns dessutom med i bedömningsgrunderna för de färdighetsprov till dansutbildningen som är villkor för antagning till den förberedande dansutbildningen.

¹ Balleriner och barfotadansöser: svensk och internationell danskultur runt 1900, Lena Hammergren, Stockholm: Carlssons, 2002.

Begreppen stämmer inte överens

Begreppen som används i kursplanen för ämnet dans i den förberedande dansutbildningen stämmer i vissa fall inte överens med de som används i ämnesplanerna i yrkesdansutbildningen. Ett sådant exempel är dansträning. När det används på yrkesdansutbildningen, liksom på estetiska programmet, innebär det olika former av kompletterande träning. I den förberedande dansutbildningens kursplan används i stället dansträning som en samlingsterm för förmågor som hör ihop med dansteknik eller dansgestaltning. De föreslagna ändringarna gör att samma begrepp används i den förberedande dansutbildningen som i yrkesdansutbildningen.

Omflyttningar

Vissa stycken har flyttats och strukturen på kursplanen har utformats så att det generella innehållet presenteras först och sedan det mer specifika.

Beskrivningen av ämnets syfte är inte aktuell

Utvecklingen av aktuell kunskap inom danskonsten går snabbt. Även historieskrivningen av dans utvecklas snabbt. Det innebär att den inledande beskrivningen av dansämnet i kursplanen i dans i den förberedande dansutbildningen bör omformuleras. Den nuvarande skrivningen att den moderna dansen utvecklats som ett alternativ till klassisk balett betraktas idag som ett gammalt sätt att beskriva dansens historia och utveckling. Nutida danshistorieforskning² har i stället visat att de båda genrerna hela tiden utvecklades i relation till varandra.

A Allmänt

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Granskningen av grundskolans kursplan och ämnets syfte visar att gymnasieskolans ämnesplaner och grundskolans kursplaner inte stämmer överens. Samtliga konstnärliga ledare för de skolor som har förberedande dansutbildning menar att det vållar ett problem att i förlängningen uppfylla yrkesutbildningens examensmål utan en ändring av den förberedande dansutbildningens kursplan i ämnet dans.

Efter införandet av de två nationella profilerna, klassisk balett och modern nutida dans, i gymnasieskolan stämmer inte längre texterna i kursplanen för ämnet dans i den förberedande dansutbildningen och yrkesdansutbildningens ämnesplaner överens. Eleverna bör enligt Skolverkets bedömning redan i den förberedande dansutbildningen få möjlighet att fördjupa sig i båda genrerna, genom att både klassisk balett och modern nutida dans lyfts fram som lika viktiga. Kravnivån i kunskapskraven bör vara olika i klassisk balett och i modern nutida dans så att eleven kan uppvisa olika nivåer av skicklighet i båda genrerna för att få betyg på den aktuella betygsnivån. Detta bör framgå av kursplanen.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

En alternativ lösning är att inte föreslå några ändringar av kursplanen. En anpassning och ändring av kursplanen bedöms dock nödvändig utifrån ovan beskrivna. Att välja att inte ändra i föreskrifterna får konsekvensen att eleverna inte ges möjlighet att fördjupa sig i båda genrerna och bli så väl förberedda som möjligt för yrkesdansutbildningen.

² En anden dans: Moderne scenedans i Danmark 1900 – 1975, Karen Vedel, Köpenhamn: Multivers 2008.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som kommer att beröras av ändringarna är:

- De huvudmän som bedriver den förberedande dansarutbildningen idag, Stockholm stad, Göteborgs stad och Piteå kommun.
- Rektorer och lärare som undervisar i dans vid Kungliga Svenska Balettskolan i Stockholm, Svenska Balettskolan i Göteborg och Svenska Balettskolan i Piteå.
- Elever i den förberedande dansarutbildningen. Totalt finns 280 utbildningsplatser på den förberedande dansarutbildningen på de tre skolorna.

4. Uppgifter om de bemyndiganden som myndighetens beslutanderätt grundar sig på

Skolverkets föreskriver om kursplan och kunskapskrav för ämnet dans i förberedande dansarutbildning för årskurs 4–9 i grundskolan med stöd av 6 § förordningen (2011:7) om dansarutbildning.

5. Uppgifter om vilka kostnadsrässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Skolverkets bedömning är att det för huvudmännen inte kommer uppstå några kostnadsrässiga eller andra konsekvenser med anledning av de föreslagna ändringarna.

Skolverket tar hänsyn till frågor som rör mänskliga rättigheter och icke-diskriminering. I Skolverkets instruktion lyfts vissa grupper och delar av rättigheterna fram. Det gäller barns rättigheter, jämställdhetsperspektivet, funktionshindersperspektivet och nationella minoriteter. Vid förslag till ändringar av ämnet dans har detta beaktats.

Förslaget tar sin utgångspunkt i bestämmelsen i 1 kap. 10 § skollagen som stadgar att barnets bästa ska vara utgångspunkt i all utbildning och annan verksamhet som rör barn. I all utbildning ska barnets bästa vara utgångspunkt. De föreslagna ändringarna syftar till att justera den förberedande dansarutbildningen efter yrkesdansarutbildningen i linje med barnens/elevernas bästa.

6. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Det finns inga EU-bestämmelser på detta område.

7. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Föreskrifterna bör träda i kraft inför starten av höstterminen 2017. De elever som går i årskurs 9 i under läsåret 2017/18 får enligt övergångsbestämmelser fullgöra sin obligatoriska skolgång enligt äldre bestämmelser. Efter kontakt med huvudmännen och deras skolor kommer lärare, skollädingar och elever i utbildningen vara förberedda inför

ändringarna. Föreskrifterna kommer att publiceras i Skolverkets författningssamling (SKOLFIS) och finnas tillgängliga på Skolverkets webbplats.

B Kommuner och landsting

Regleringen bedöms inte inskränka det kommunala självstyret.

C Företag

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt C.

D Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Vid Skolverkets analys av kvaliteten i dansutbildningen för läsåret 2014/15 framkom att en förändring av kursplanen för ämnet dans i den förberedande dansutbildningen önskades av de lärare som undervisade i ämnet. Skolverket har också i maj 2016 samrått med de konstnärliga ledarna för de tre förberedande dansutbildningarna i Göteborg, Piteå och Stockholm. Skolverket har också i oktober 2016 informerat Rådet för dansutbildning som i december har lämnat synpunkter på förslaget.

E Kontaktperson

Eva Eriksson
Undervisningsråd
eva.eriksson@skolverket.se

2017-01-20
1 (1)
Dnr 2016:1240

Remiss av förslag:

Föreskrifter

om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:13) om kursplan och kunskapskrav för ämnet dans i förberedande dansutbildning för årskurs 4-9 i grundskolan

Skolverket översänder härmed förslag till ändringar av föreskrifter i Skolverkets författningssamling (SKOLFS). Skolverket vill ge remissinstanserna möjlighet att yttra sig över förslagen.

Eventuella synpunkter bör vara Skolverket tillhanda senast den 21 februari 2017. Skicka gärna svar som e-post till eva.eriksson@skolverket.se

Vid eventuella frågor hänvisas till undertecknad som nås på telefon 08-527 333 06.

På Skolverkets vägnar

Eva Eriksson
Undervisningsråd

Bilagor

Sändlista
Konsekvensutredning
Förslag till ändring av föreskrifterna
Senaste lydelse av föreskrifterna

Bilaga

Dans

Den klassiska baletten har under lång tid varit en viktig del i det svenska kulturlivet. Den moderna dansen har utvecklats som ett alternativ till dess form och estetik.

Dansutbildningen bidrar till att förvalta och utveckla detta kulturarv och sätta in dansen i vår egen tid. Den förberedande dansutbildningen bidrar till att lägga en grund för tillgången till yrkesdansare inom den klassiska baletten och den moderna nutida dansen i Sverige.

Syfte

Undervisningen i dans ska syfta till att ge eleverna förutsättningar att utveckla sådan teknisk färdighet och konstnärlig uttrycksförmåga att de ska kunna antas till och genomföra yrkesdansarutbildningen i gymnasieskolan.

Undervisningen i dans ska också syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i klassisk balett samt andra dansgenrer och förmågan att använda olika danstekniker och konstnärliga uttrycksformer i dans. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sin dansteknik liksom variationer i rörelsekvaliteter, samt spatial och musikalisk lyhördhet i enlighet med den klassiska balettens formspråk, konstnärliga uttryck och konventioner, liksom för andra dansgenrer. Eleverna ska även ges förutsättningar att utveckla danstekniken genom kompletterande träningsmetoder.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla fantasi och kreativitet och undersöka dansens rörelsemöjligheter. Eleverna ska också ges förutsättningar att utveckla kontakt med sin egen kropp som instrument.

Undervisningen ska vidare syfta till att eleverna utvecklar scenisk kunskap och gestaltsförmåga inom olika konstnärliga förhållningssätt i klassisk balett, samt inom andra dansgenrer. Genom undervisningen ska eleverna även ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att förhålla sig till olika former av instruktioner och vara en del av en konstnärlig helhet där dansteknik och musikalitet ingår, liksom att kommunicera med publiken.

Eleven ska ges förutsättningar att utveckla kunskaper om dansträningens olika delar och om arbetsprocessen fram till det sceniska framförandet av en koreografi, samt om betydelsen av samverkan mellan olika yrkesgrupper för att sceniskt arbete ska fungera. Eleverna ska också ges inblick i och förståelse för arbetslivets villkor i kontakter med scener och relevanta yrkesgrupper.

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla förmågan att tolka och memorera koreografiskt material samt förmågan till rollanalys och rollgestaltningar. Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar förmågan att variera gestaltningar efter olika konstnärliga förhållningssätt och sammanhang.

Eleverna ska ges förutsättningar att träna och arbeta självständigt med dansteknisk och konstnärlig problemlösning. Genom undervisningen ska eleverna också ges möjlighet att utveckla sin förmåga att samarbeta med en partner och i grupp. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla sin förmåga att ta ansvar för och reflektera över träningsprocess och resultat. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar en förtrogenhet med

dansens koder och konventioner liksom förmågan att kommunicera med dansens begrepp och uttryck.

Eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hälsa och livsstil, ergonomi och andra faktorer som påverkar kropp och träning samt om hur en god arbetsmiljö kan främjas. Utbildningen ska även ge eleverna förutsättningar att ta ställning i frågor om könsmönster, jämställdhet och identitet i relation till dansens traditioner i repertoar och utövande. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om frågor som rör etiskt förhållningssätt och upphovsrätt i relation till scenkonstnärligt arbete.

Genom undervisningen i ämnet dans ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att

- använda dansteknik, formspråk, stil och konstnärliga uttryck i klassisk balett och andra dansgenrer,
- anpassa dansteknik till musikaliska aspekter och till rum och sammanhang,
- tillämpa dansträningens och arbetsprocessens olika delar fram till det sceniska framförandet av en koreografi och att då använda dansens koder och konventioner,
- förhålla sig till olika former av instruktioner, samspela med andra och vara en del av en konstnärlig helhet där dansteknik och musikalitet ingår,
- tolka och memorera danstekniskt rörelsematerial och koreografiskt material,
- ta ansvar för och reflektera över träningsprocessen och resultatet utifrån faktorer som påverkar kropp och träning, och
- kommunicera med dansens begrepp och uttryck.

Centralt innehåll

I årskurs 4–6

Dansteknik

Klassisk balett

- Dansteknisk träning i klassisk balett med successivt stegrad intensitet och svårighetsgrad.
- Anatomiskt korrekt placering och utåtrotation.
- Övningar vid stången, mitten, diagonaler och allegro med betoning på stil, form, linjerenhet, koordination och nyanser i rörelsekväliteter.
- Dansens relation till och samspel med olika typer av levande musik.
- Grundläggande begrepp och uttryck för den klassiska baletten, med betoning på till exempel hållning, utåtrotation, balans, spänst, placering, linjerenhet, smidighet, rörelsekväliteter som flöde och energi, koordination, rörelsefraser och musikaliska fraser, nyansering.
- Tåspetsteknisk- och allegroteknisk träning med betoning på artikulation, styrka och stabilitet i grundteknik.

Kompletterande dansträning

- Övningar som stärker elevernas placering och utveckling av en jämn muskelstyrka med stegvis ökad svårighetsgrad.
- Golvträning med fokus på placering, styrka och smidighet i uppbyggande syfte för dansarkroppen.
- Konditionsträning.
- Stretching.
- Tekniker för hur man värmer upp kroppen och stärker sitt instrument samt arbetar skadeförebyggande.
- Avspännings- och återhämtningskunskap.
- Övningar som ger fysisk kroppskänedom, till exempel yoga och pilatesteknik.

Sceniska folkdanser

- Olika typer av rörelseuttryck och rörelsekvaiteter samt hur de kan tränas.
- Utveckling av känsla för stil, musik, rytm och teknik typisk för nationella danser och dess sceniska form.
- Olika dansers särart, utveckling och inbördes samband.
- Utveckling av känslan för formationer, samdans och följsamhet i par och i grupp.
- Folkdanser, till exempel Csardas, Mazurka och Tarantella.
- Begrepp och uttryck för den sceniska folkdansen.

Akrobatik

- Enkla akrobatiska moment, till exempel kullerbytta fram, bak och flygande, hjulning, handstående, brygga, för att stegvis öka svårighetsgraden.
- Smidighet, styrka, balans och djärvhet för akrobatiska inslag i olika danstekniker.

Modern nutida dans i årskurs 6

- Den moderna nutida dansens uttrycksformer och tekniker.
- Dansteknik i modern dans med betoning på stabilitet inom ett rörelsevokabulär med grundläggande rörelsekombinationer.
- Arbete med rörelsevokabulär som innehåller dropp, fall, swing och rörelser i och ur balans samt rörelsekvaiteter, till exempel tyngd, energi och flöde.
- Utforskande av kroppens rörelsemöjligheter.
- Dansens relation till och samspel med ljud, tystnad och olika typer av levande musik.
- Rörelseuttryckets dynamik i förhållande till musikens fraser, rytm och dynamik.
- Begrepp och uttryck för den moderna nutida dansen, till exempel center samt rörelsekvaiteterna tyngd, flöde och energi.

Dansgestaltning

Kreativ dans och improvisation

- Lust, fantasi och nyfikenhet där rörelsen är i fokus.
- Konstnärlig medvetenhet och känsla för dans som uttrycksmedel.
- Eget skapande.
- Metoder för improvisation och kunskap om improvisationstekniker.
- Frihet i uttrycket.

Scenisk gestaltning

- Övningar i mim, drama, röstträning och artisteri.
- Konstnärliga och tekniska färdigheter: rolltolkning, variationer i konstnärligt uttryck som förbereder eleven inför det sceniska arbetet och publikmötet.

Dansträning

- Koder och konventioner som används vid dansträning och på scen/vid sceniska produktioner.
- Träningens delar: förberedelser, uppvärmning, memorering av rörelser och korrekationer, kontinuerlig träning, samt sambandet mellan träningsprocessen och den danstekniska utvecklingen.
- Metoder för reflektion över träningsprocessen och kunskapsutvecklingen.
- Problemlösande feedback.
- Konstnärligt förhållningssätt till träning.
- Träning av uthållighet och koncentration respektive fokus och fokusering.
- Begrepp och uttryck för dansträning som till exempel uppvärmning, stretching och ergonomi.
- Spatial förmåga.
- Dansens relation till musik, puls, taktarter, fraser och dynamik.
- Hälsa och livsstil, kroppsideal, jämställdhet och genusperspektiv, ergonomi och arbetsmiljö.

I årskurs 7–9

Dansteknik

Klassisk balett

- Dansteknisk träning i klassisk balett med successivt stegrad intensitet och svårighetsgrad.
- Anatomisk korrekt placering och utåtrotation.
- Övningar vid stången, mitten, diagonaler och hopp med betoning på stil, form, linjerenheter, koordination och nyanser i rörelsekvaliteter.

- Dansens relation till och samspel med olika typer av levande musik.
- Grundläggande begrepp och uttryck för den klassiska baletten, till exempel hållning, utåttrotation, balans, spänst, placering, linjerenhet, smidighet, rörelsekvaiteter som flöde och energi, koordination, rörelsefraser och musikaliska fraser, nyansering.

Allegro/pirouette

- Den klassiska balettens uttrycksformer och teknik som krävs för den manliga dansaren.
- Allegroträning i olika tempo med små (petit), mellan och stora (grand) hopp på mitten och i manège.
- Pirouetteträning i olika tempo på golvet och i luften.
- Anatomiskt korrekt placering och utåttrotation.
- Övningar med gradvis stegrande svårighetsgrad i syfte att stärka och bygga upp dansarkroppen.

Tåspetsträning

- Tåspetsdansens uttrycksformer och teknik som krävs för den kvinnliga dansaren.
- Tåspetsteknisk träning med betoning på artikulation, styrka och stabilitet i fördjupad grundteknik.
- Anatomiskt korrekt placering och utåttrotation.
- Övningar vid stången, center och diagonaler med en över åren ökad teknisk svårighetsgrad, med betoning på stil, form, linjerenhet och skillnader i rörelsekvaiteter och tempon.

•Partnering/förberedande pas de deux i årskurs 8–9

- Partneringteknik med betoning på följsamhet, styrka, stabilitet, balanser, snurr, promenader och kontroll.
- Anatomiskt korrekt placering.
- Övningar på center, diagonaler med betoning på grundteknik, stil, form, linjerenhet och skillnader i rörelsekvaiteter.
- Små lyft och hopp med betoning på förberedande pas des deux.

Kompletterande dansträning

- Golvträning med fokus på placering, styrka och smidighet i uppbyggande syfte för dansarkroppen.
- Konditionsträning.
- Stretching.
- Tekniker för hur man värmer upp kroppen, stärker sitt instrument och arbetar skadeförebyggande.

- Avspännings- och återhämtningskunskap.
- Övningar som ger fysisk kroppskänedom som till exempel yoga och pilateteknik.

Modern nutida dans

- Den moderna och nutida dansens uttrycksformer och tekniker.
- Klassiska moderna tekniker, till exempel Graham, Cunningham, Horton och Limon.
- Dansteknik i modern dans med betoning på stabilitet inom ett rörelsevokabulär med grundläggande rörelsekombinationer med successivt ökad svårighetsgrad.
- Arbete med rörelsevokabulär som innehåller drop, fall, swing och rörelser i och ur balans samt rörelsekvantiteter, till exempel tyngd, energi och flöde.
- Utforskande av kroppens rörelsemöjligheter.
- Metoder för improvisation och kunskap om improvisationstekniker.
- Dansens relation till och samspel med ljud, tystnad och olika typer av levande musik.
- Rörelseuttryckets dynamik i förhållande till musikens fraser, rytm och dynamik.
- Den moderna nutida dansens begrepp och uttryck, till exempel center samt rörelsekvantiteterna tyngd, flöde och energi.

Sceniska folkdanser

- Olika typer av rörelseuttryck och rörelsekvantiteter och hur de kan tränas.
- Utveckling av känslan för stil, musik, rytm och teknik typisk för nationella danser och dess sceniska form.
- Inblick i olika dansers särart, utveckling och inbördes samband.
- Utveckling av känslan för formationer, samdans och följsamhet i par och i grupp.
- Folkdanser, till exempel Csardas, Mazurka, Tarantella och olika former av spansk dans.
- Begrepp och uttryck för den sceniska folkdansen.

Jazzdans

- Klassiska jazztekniker, till exempel Mattox.
- Grundläggande träning av kroppsmindet med betoning på att utveckla en rörelsevokabulär när det gäller stil och tydlighet i rörelser, dynamik när det gäller tyngd, flöde och tid, samt rörelsernas förhållande till musikens dynamik.
- Utveckling av smidighet, styrka, musikalitet och rytmisk medvetenhet.
- Grundläggande steppdans och streetdance.
- Begrepp och uttryck för jazzdans.

Dansgestaltning

Repertoar och repetitionsarbete

- Exempel på repertoar för klassisk balett, modern nutida dans och partnering/pas de deux.
- Övning i rollanalys, tolkning och gestaltning förmåga.
- Övning i uppfattning och känsla för de olika koreografiernas stil och form.
- Övning i ensembledans och i solistiska uppgifter.
- Övning i repetitionsarbete, grundläggande yrkeskunskap och koder.
- Praktisk erfarenhet av dansen och dess sceniska form i möte med coach/balettmästare/repetitör.
- Coachning inklusive soloträning.

Scenisk gestaltning

- Övningar i mim, drama, röstträning och artisteri.
- Utveckling av konstnärliga och tekniska färdigheter: rolltolkning, variationer i det konstnärliga uttrycket som förbereder eleven inför det sceniska arbetet och publikmötet.

Dansträning

- Koder och konventioner som används vid dansträning och på scen/vid sceniska produktioner.
- Träningens delar: förberedelser, uppvärmning, memorering av rörelser och korrekationer, kontinuerlig träning samt sambandet mellan träningsprocessen och den danstekniska utvecklingen.
- Metoder för reflektion över träningsprocessen och kunskapsutvecklingen.
- Problemlösande feedback.
- Konstnärligt förhållningssätt till träning.
- Träning av uthållighet och koncentration respektive fokus och fokusering.
- Begrepp och uttryck för dansträning, till exempel uppvärmning, stretching och ergonomi.
- Spatial förmåga.
- Dansens relation till musik, puls, taktarter, fraser och dynamik.
- Hälsa och livsstil, kroppsideal, jämställdhet och genusperspektiv, ergonomi och arbetsmiljö.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven kan med **viss säkerhet** utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och andra dansgenrens formspråk. Eleven utför på ett i **huvudsak fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven kan **med viss säkerhet** anpassa danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande. Eleven följer och **anpassar till viss del** danstekniken till olika musikaliska aspekter.

Eleven kan med **viss säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen. Eleven fokuserar i nuet med **viss säkerhet** och visar det genom att på ett **i huvudsak fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras. Eleven kan med **viss anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan med **viss säkerhet** tolka och memorera enkelt danstekniskt rörelsematerial och koreografiskt material.

Eleven genomför på ett **i huvudsak fungerande sätt** en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **enkla resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan med **viss säkerhet** utveckla de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva någon** faktor som påverkar kropp och träning och ger exempel på **enkelt identifierbara** samband mellan denna faktor och dansteknikträningen. Eleven kan med **viss säkerhet** använda grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 6

Eleven kan med **säkerhet** utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och andra dansgenrens formspråk. Eleven utför på ett **fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven kan med **säkerhet** anpassa danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande. Eleven följer och **anpassar** danstekniken till olika musikaliska aspekter.

Eleven kan med **säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen. Eleven fokuserar i nuet med **säkerhet** och visar det genom att på ett **fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras. Eleven kan med **anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan med **säkerhet** tolka och memorera enkelt danstekniskt rörelsematerial och koreografiskt material.

Eleven genomför på ett **fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **utvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan med **säkerhet** utveckla de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och ger exempel på **förhållandevis komplexa** samband mellan dessa faktorer och dansteknikträningen. Eleven kan med **säkerhet** använda grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 6

Eleven kan med **god säkerhet** utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och andra dansgenrens formspråk. Eleven utför på ett **väl fungerande** sätt variationer i rörelsekvaliteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven kan med **god säkerhet** anpassa danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande. Eleven följer och **anpassar väl** danstekniken till olika musikaliska aspekter.

Eleven kan med **god säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen. Eleven fokuserar i nuet med **god säkerhet** och visar det genom att på ett **väl fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras. Eleven kan med **god anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan med **god säkerhet** tolka och memorera enkelt danstekniskt rörelsematerial och koreografiskt material.

Eleven genomför på ett **väl fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **välutvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan med **god säkerhet** utveckla de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och ger exempel på **komplexa** samband mellan dessa faktorer och dansteknikträningen. Eleven kan med **god säkerhet** använda grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven kan med **viss säkerhet** utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och andra dansgenrens formspråk. Eleven utför på ett **i huvudsak fungerande** sätt variationer i rörelsekvaliteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven kan med **viss säkerhet** anpassa danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande. Eleven följer och **anpassar till viss del** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven improviserar genom att med **viss säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner.

Eleven tillämpar med **viss säkerhet** träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen och sceniska produktioner. Eleven fokuserar i nuet med **viss säkerhet** och visar det genom att på ett **i huvudsak fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras under träningsprocessen och på scenen. Eleven kan med **viss anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan med **viss säkerhet** tillämpa och bearbeta feedback och visar det genom att **till viss del korrigera och anpassa** aktiviteten till syftet och sammanhanget. Eleven kan med **viss säkerhet** tolka och memorera danstekniskt rörelsematerial och koreografiskt material.

Eleven genomför på ett **i huvudsak fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **enkla resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan med **viss säkerhet** utveckla och förfina de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva någon** faktor som påverkar kropp och träning och förklarar **enkelt identifierbara** samband mellan denna faktor och

dansteknikträningen. Eleven kan med **viss säkerhet** kommunicera med andra inom yrkesområdet och använder då grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven kan med **säkerhet** utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och andra genrens formspråk. Eleven utför på ett **fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven kan med **säkerhet** anpassa danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande. Eleven följer och **anpassar** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven improviserar genom att med **säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner.

Eleven tillämpar med **säkerhet** träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen och sceniska produktioner. Eleven fokuserar i nuet med **säkerhet** och visar det genom att på ett **fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras under träningsprocessen och på scenen. Eleven kan med **anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan med **säkerhet** tillämpa och bearbeta feedback och visar det genom att **korrigera och anpassa** aktiviteten till syftet och sammanhanget. Eleven kan med **säkerhet** tolka och memorera danstekniskt rörelsematerial och koreografiskt material.

Eleven genomför på ett **fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **utvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan med **säkerhet** utveckla och förfina de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och förklarar **förhållandevis komplexa** samband mellan dessa faktorer och dansteknikträningen. Eleven kan med **säkerhet** kommunicera med andra inom yrkesområdet och använder då grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven kan med **god säkerhet** utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och andra dansgenrens formspråk. Eleven utför på ett **väl fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven kan med **god säkerhet** anpassa danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande. Eleven följer och **anpassar väl** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven improviserar genom att med **god säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner.

Eleven tillämpar med **god säkerhet** träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen och

sceniska produktioner. Eleven fokuserar i nuet med **god säkerhet** och visar det genom att på ett **väl fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras under träningsprocessen och på scenen. Eleven kan med **god anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan med **god säkerhet** tillämpa och bearbeta feedback och visar det genom att **väl korrigera och anpassa** aktiviteten till syftet och sammanhanget. Eleven kan med **god säkerhet** tolka och memorera danstekniskt rörelsematerial och koreografiskt material.

Eleven genomför på ett **väl fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **utvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan med **god säkerhet** utveckla och förfina de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och förklarar **komplexa** samband mellan dessa faktorer och dansteknikträningen. Eleven kan med **god säkerhet** kommunicera med andra inom yrkesområdet och använder då grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Skolverket

Sändlista

Friskolornas riksförbund	info@friskola.se
Idéburna skolors riksförbund	info@ideburenskola.se
Läraryrket	kansli@lararforbundet.se
Lärarnas riksförbund	lr@lr.se
Regelrådet	regelradet@regelradet.se
Skolinspektionen	registrator@skolinspektionen.se
Sveriges Kommuner och Landsting	info@skl.se
Sveriges skolledarförbund	info@skolledarna.se
Göteborgs stad	goteborg@goteborg.se
Stockholms stad	registrator.utbildning@stockholm.se
Piteå kommun	kommun@pitea.se
Dansalliansen	info@dansalliansen.se
Teaterförbundet	info@teaterforbundet.se
Dans- och cirkushögskolan	studieinfo@uniarts.se
Balettakademien	balettakademien@folkuniversitetet.se
Kulturskolerådet	torgny.sandgren@kulturskoleradet.se
Kungliga Svenska Balettskolans föräldraförening i Stockholm	styrelsen@balettskolan.se
Svenska balettskolan i Göteborgs föräldraförening	jakob@equest.se
Studiefrämjandet	info@studieframjandet.se
Medborgarskolan	info@medborgarskolan.se
Statens Kulturråd	kulturradet@kulturradet.se
Kungliga baletten	johannes.ohman@operan.se
Cullbergbaletten	info@cullbergbaletten.se
Norrdans	info@norrdans.se
Regionteater väst	info@regionteatervast.se
Dans i Nord	info@dansinord.se
GöteborgsOperan	info@opera.se
Skånes dansteater	info@skanesdansteater.se

**Föreskrifter
om ändring i Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:13) om kursplan och
kunskapskrav för ämnet dans i
förberedande dansutbildning för årskurs 4–9 i grundskolan;**

beslutade den datum och år.

Skolverket föreskriver med stöd av 6 § förordningen (2011:7) om dansutbildning att bilagan till dessa föreskrifter ska ha följande lydelse.

-
1. Dessa föreskrifter träder i kraft den [...] 2017.
 2. Äldre lydelse av föreskrifterna gäller fortfarande för elever i årskurs 9 i förberedande dansutbildning under läsåret 2017/18.

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Föredragande

Bilaga

Kursplan – Dans

Den klassiska baletten och den moderna nutida dansen är viktiga delar i det svenska kulturlivet. Dansarutbildningen bidrar till att förvalta och utveckla detta kulturarv och sätta in dansen i vår egen tid. Den förberedande dansarutbildningen ger en grund för elever som vill bli yrkesdansare.

Syfte

Undervisningen i dans ska syfta till att ge eleverna förutsättningar att utveckla sådan teknisk färdighet och konstnärlig uttrycksförmåga att de ska kunna gå vidare till och genomföra yrkesdansarutbildningen på en av de två profilerna, klassisk balett eller modern nutida dans.

Undervisningen i dans ska också syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i scenisk dans där klassisk balett och modern nutida dans utgör de två huvudgenrerna. Undervisningen ska kompletteras med andra genrer som kan såväl bredda som utmana elevernas förmåga till konstnärligt uttryck i dans. Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla sin dansteknik vilket innebär en utvecklad rörelsevokabulär, variationer i rörelsekvaliteter, samt spatial och musikalisk lyhörddhet i enlighet med den klassiska balettens och den moderna nutida dansens formspråk, konstnärliga uttryck och konventioner, liksom för andra dansgenrer. Eleverna ska även ges förutsättningar att utveckla danstekniken genom kompletterande träningsmetoder.

Undervisningen ska ge eleverna förutsättningar att utveckla fantasi och kreativitet, skapa rörelser i nuet och undersöka dansens rörelsemöjligheter. Eleverna ska också ges förutsättningar att träna och utveckla kroppsmindet.

Undervisningen ska vidare syfta till att eleverna utvecklar scenisk kunskap och gestaltningsförmåga med olika konstnärliga förhållningssätt i klassisk balett och modern nutida dans samt inom andra dansgenrer. Eleven ska ges förutsättningar att utveckla kunskaper om arbetsprocessens olika delar fram till det sceniska framförandet av en koreografi, samt om betydelsen av samverkan mellan olika yrkesgrupper för att sceniskt arbete ska fungera. Eleverna ska också ges inblick i och förståelse för arbetslivets villkor i kontakter med scenmiljöer och relevanta yrkesgrupper.

Genom undervisningen ska eleverna även ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att förhålla sig till olika former av instruktioner och vara en del av en konstnärlig helhet där dansteknik och musikalitet ingår, liksom att kommunicera med publiken.

Genom undervisningen ska eleverna ges förutsättningar att utveckla förmågan att tolka, memorera och gestalta koreografiskt material. Undervisningen ska även bidra till att eleverna utvecklar förmågan att variera gestaltningar efter olika konstnärliga förhållningssätt och sammanhang.

Eleverna ska ges förutsättningar att träna och arbeta självständigt med dansteknisk och konstnärlig problemlösning. Genom undervisningen ska eleverna också ges möjlighet att utveckla sin förmåga att samarbeta med en partner och i grupp. Eleverna ska även ges möjlighet att utveckla sin förmåga att ta ansvar för och reflektera över träningsprocess och resultat. Vidare ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar en förtrogenhet med

dansens koder och konventioner liksom förmågan att kommunicera med dansens begrepp och uttryck.

Eleverna ska ges möjlighet att utveckla kunskaper om hälsa och livsstil, ergonomi och andra faktorer som påverkar kropp och träning samt om hur en god arbetsmiljö kan främjas. Utbildningen ska även ge eleverna förutsättningar att ta ställning i frågor om könsmönster, jämställdhet och identitet i relation till dansens traditioner i repertoar och utövande. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla kunskaper om frågor som rör etiskt förhållningssätt och upphovsrätt i relation till scenkonstnärligt arbete.

Genom undervisningen i ämnet dans ska eleverna sammanfattningsvis ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att:

- använda dansteknik, formspråk, stil och konstnärliga förhållningssätt i klassisk balett, modern nutida dans och andra dansgenrer,
- anpassa dansteknik till musikaliska aspekter och till rum och sammanhang,
- improvisera och skapa rörelser i nuet,
- tillämpa arbetsprocessens olika delar fram till det sceniska framförandet av en koreografi och att då använda dansens koder och konventioner,
- tolka och memorera danstekniskt och koreografiskt rörelsematerial,
- förhålla sig till olika former av instruktioner, samspela med andra och vara en del av en konstnärlig helhet där dansteknik och musikalitet ingår,
- ta ansvar för och reflektera över träningsprocessen och resultatet utifrån faktorer som påverkar kropp och träning och
- kommunicera med dansens begrepp och uttryck.

Centralt innehåll

I årskurs 4–6

Dansteknik

- Koder och konventioner som används vid dansteknisk träning.
- Träningsprocessens delar: förberedelser, uppvärmning, memorering av rörelser och korrektioner, kontinuerlig träning samt sambandet mellan träningsprocessen och den danstekniska utvecklingen.
- Metoder för reflektion över träningsprocess och kunskapsutveckling.
- Förhållningssätt till problemlösande feedback.

- Konstnärligt förhållningssätt till träning.
- Träning av uthållighet och fokusering.

Klassisk balett

- Dansteknisk träning i klassisk balett med successivt stegrad intensitet och svårighetsgrad.
- Övningar vid stången, mitten, diagonaler och allegro med betoning på stil, form, linjerenheter, koordination och nyanser i rörelsekväliteter.
- Tåspets- och allegroteknisk träning med betoning på artikulation, styrka och stabilitet i grundteknik.
- Anatomiskt funktionell placering och utåttrotation.
- Dansens relation till och samspel med olika typer av levande musik.
- Grundläggande begrepp och uttryck för den klassiska baletten.
- Konditionsträning.
- Stretching.

Modern nutida dans

- Dansteknisk träning i modern nutida dans med successivt stegrad intensitet och svårighetgrad.
- Övningar med grundläggande rörelsevokabulär som innehåller drop, fall, swing och rörelser i och ur balans samt rörelsekväliteter som till exempel tyngd, energi och flöde.
- Utforskande av kroppens rörelsemöjligheter.
- Dansens relation till och samspel med ljud, tystnad och olika typer av levande musik.
- Rörelseuttryckets dynamik i förhållande till musikens fraser, rytm och dynamik.
- Begrepp och uttryck inom modern nutida dans.

Dansteknisk breddning

- Sceniska folkdansers uttryck.
- Utveckling av känsla för stil, musik, rytm och teknik typisk för sceniska folkdanser.
- Utveckling av känsla för formationer, samdans och följsamhet i par och i grupp.
- Begrepp och uttryck inom scenisk folkdans.

Dansträning

- Övningar som stärker elevernas placering och danstekniska utveckling.
- Övningar som ger fysisk kroppskänedom. Golvträning med fokus på placering, styrka och smidighet, koordinationsträning och enkla akrobatiska moment.
- Tekniker för uppvärmning, träning av styrka, skadeförebyggande träning samt avspännings- och återhämtningskunskap.
- Hälsa och livsstil, kroppsideal, jämställdhet och genusaspekter, ergonomi och arbetsmiljö.
- Begrepp och uttryck inom dansträning.

Dansgestaltning

- Koder och konventioner som används vid repetitioner och vid sceniska produktioner.
- Repetitionsprocessens delar.
- Det egna konstnärliga förhållningssättet i relation till koreografier.
- Dansens relation till musik, puls, taktarter, fraser och dynamik.
- Träning av uthållighet och fokusering.
- Förhållningssätt till problemlösande feedback.
- Metoder för reflektion över dansens konstnärliga uttryck.

Improvisation

- Improvisation som teknik och metod för skapande.
- Improvisation utifrån olika instruktioner.
- Improvisation där rörelser skapas i nuet utifrån nyfikenhet, fantasi och lust.
- Konstnärlig medvetenhet och känsla för dans som uttrycksmedel.
- Eget skapande.

Scenisk verksamhet

- Konstnärliga och tekniska färdigheter: variationer i konstnärligt uttryck som förbereder eleven inför det sceniska arbetet och publikmötet.
- Övning i ensembledans.

- Övning i gestaltning utifrån olika koreografiers estetiska uttryck.
- Grundläggande yrkeskunskap med dess koder och konventioner.
- Sceniskt framförande.

I årskurs 7–9

Dansteknik

- Koder och konventioner som används vid dansteknisk träning.
- Träningsprocessens delar: förberedelser, uppvärmning, memorering av rörelser och korrektioner, kontinuerlig träning samt sambandet mellan träningsprocessen och den danstekniska utvecklingen.
- Metoder för reflektion över träningsprocess och kunskapsutveckling.
- Förhållningssätt till problemlösande feedback.
- Konstnärligt förhållningssätt till träning.
- Träning av uthållighet och fokusering.

Klassisk balett

- Dansteknisk träning i klassisk balett med successivt stegrad intensitet och svårighetsgrad.
- Övningar vid stången, mitten, diagonaler och hopp med betoning på stil, form, linjerenhet, koordination och nyanser i rörelsekvaiteter.
- Allegro- och pirouettträning med betoning på artikulation, styrka och stabilitet i fördjupad grundteknik.
- Tåspetsträning som krävs för den kvinnliga dansaren med betoning på artikulation, styrka och stabilitet i fördjupad grundteknik.
- Anatomiskt funktionell placering och utåtrotation.
- Dansens relation till och samspel med olika typer av levande musik.
- Pas de deux med betoning på följsamhet, styrka, stabilitet och kontroll.
- Grundläggande begrepp och uttryck för den klassiska baletten.

Modern nutida dans

- Dansteknisk träning i modern nutida dans med successivt stegrad intensitet och svårighetsgrad.

- Övningar med rörelsevokabulär som innehåller drop, fall, swing och rörelser i och ur balans samt rörelsekvalitet, till exempel tyngd, energi och flöde.
- Utforskande av kroppens rörelsemöjligheter.
- Dansens relation till och samspel med ljud, tystnad och olika typer av levande musik.
- Rörelseuttryckets dynamik i förhållande till musikens fraser, rytm och dynamik. Begrepp och uttryck inom modern nutida dans.

Dansteknisk breddning

- Grundläggande träning i jazzdans med betoning på att utveckla en rörelsevokabulär när det gäller stil och tydlighet, samt dynamik när det gäller tyngd, flöde och tid. Rörelsernas förhållande till musikens dynamik.
- Utveckling av musikalitet och rytmisk medvetenhet specifikt för jazzdans.
- Grundläggande streetdans.
- Sceniska folkdanser med successivt stegrad svårighetsgrad.
- Utveckling av känsla för stil, musik, rytm och teknik typisk för sceniska folkdanser.
- Utveckling av känsla för formationer, samdans och följsamhet i par och i grupp.
- Begrepp och uttryck för jazzdans, streetdans och scenisk folkdans.

Dansträning

- Övningar som stärker elevernas placering och danstekniska utveckling.
- Övningar som ger fysisk kroppskännedom. Golvträning med fokus på placering, styrka och smidighet, koordinationsträning och enkla akrobatiska moment.
- Tekniker för uppvärmning, träning av styrka, skadeförebyggande träning samt avspännings- och återhämtningskunskap.
- Hälsa och livsstil, kroppsideal, jämställdhet och genusaspekter, ergonomi och arbetsmiljö.

Dansgestaltning

- Koder och konventioner som används vid repetitioner och på vid sceniska produktioner.
- Repetitionsprocessens delar.
- Fördjupat arbete med det egna konstnärliga förhållningssättet i relation till koreografier.
- Dansens relation till musik, puls, taktarter, fraser och dynamik.

- Träning av uthållighet och fokusering.
- Förhållningssätt till problemlösande feedback.
- Metoder för reflektion över dansens konstnärliga uttryck.

Improvisation

- Improvisation som teknik och metod för skapande.
- Improvisation utifrån olika instruktioner, där impulser kan komma från den egna eller andras kroppar, rekvisita, text, rum eller musik.
- Improvisation där rörelser skapas i nuet utifrån nyfikenhet, fantasi och lust.
- Konstnärlig medvetenhet och känsla för dans som uttrycksmedel.
- Samarbete och interaktion med andra genom att följa, leda samt ge och ta impulser.
- Eget skapande.

Repertoar och scenisk verksamhet

- Repertoar från den klassiska baletten med pas de deux.
- Repertoar från den moderna nutida dansen med partnering.
- Övning i ensembledans och i solistiska uppgifter.
- Övning i gestaltning utifrån olika koreografiers estetiska uttryck.
- Coachning inklusive soloträning.
- Övning i repetitionsarbete med coach, balettmästare eller repetitör som förbereder eleven inför det sceniska arbetet och publikmötet.
- Utveckling av konstnärliga och tekniska färdigheter: rolltolkning, variationer i det konstnärliga uttrycket som förbereder eleven inför det sceniska arbetet och publikmötet.
- Grundläggande yrkeskunskap med dess koder och konventioner.
- Sceniskt framförande.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 6

Eleven kan utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och den moderna nutida dansens formspråk. I en av dessa genrer utför eleven rörelsevokabulär **med viss säkerhet**. I den andra genren utför eleven rörelsevokabulär på ett **i huvudsak fungerande** sätt.

Eleven utför på ett **i huvudsak fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven anpassar **med viss säkerhet** danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande samt följer och **anpassar till viss del** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven kan förhålla sig konstnärligt till

dansteknik och visar det genom att **med viss säkerhet** anpassa sina rörelser till genrens formspråk och stilkrav.

Eleven kan på ett **i huvudsak fungerande** sätt utföra rörelsevokabulär i andra dansgenrers formspråk.

Eleven improviserar genom att **med viss säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner. Eleven kan **med viss säkerhet** tolka och memorera enkelt danstekniskt och koreografiskt rörelsematerial. Eleven framför koreografier med **i huvudsak fungerande** scenisk närvaro och relevant uttryck.

Eleven kan **med viss säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen. Eleven fokuserar i nuet **med viss säkerhet** och visar det genom att på ett **i huvudsak fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras. Eleven kan **med viss anpassning** interagera och samspeja med andra elever utifrån olika former av instruktioner.

Eleven genomför på ett **i huvudsak fungerande sätt** en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **enkla resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan **med viss säkerhet** utveckla de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva någon** faktor som påverkar kropp och träning och ger exempel på **enkelt identifierbara** samband mellan denna faktor och dansteknikträningen.

Eleven kan **med viss säkerhet** använda grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 6

Eleven kan utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och den moderna nutida dansens formspråk. I en av dessa genrer utför eleven rörelsevokabulär **med säkerhet**. I den andra genren utför eleven rörelsevokabulär på ett **fungerande** sätt.

Eleven utför på ett **fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven anpassar **med säkerhet** danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande samt följer och **anpassar** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven kan förhålla sig konstnärligt till dansteknik och visar det genom att **med relativt god säkerhet** anpassa sina rörelser till genrens formspråk och stilkrav.

Eleven kan på ett **fungerande** sätt utföra rörelsevokabulär i andra dansgenrers formspråk.

Eleven improviserar genom att **med säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner. Eleven kan **med säkerhet** tolka och memorera enkelt danstekniskt och koreografiskt rörelsematerial. Eleven framför koreografier **med fungerande** scenisk närvaro och relevant uttryck.

Eleven kan **med säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen. Eleven fokuserar i nuet **med säkerhet** och visar det genom att på ett **fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras. Eleven kan **med anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner.

Eleven genomför på ett **fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **utvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan **med säkerhet** utveckla de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och ger exempel på **förhållandevis komplexa** samband mellan dessa faktorer och dansteknikträningen.

Eleven kan **med säkerhet** använda grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 6

Eleven kan utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och den moderna nutida dansens formspråk. I en av dessa genrer utför eleven rörelsevokabulär **med god säkerhet**. I den andra genren utför eleven rörelsevokabulär på ett **väl fungerande** sätt.

Eleven utför på ett **väl fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven anpassar **med god säkerhet** danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande samt följer och **anpassar väl** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven kan förhålla sig konstnärligt till dansteknik och visar det genom att **med god säkerhet** anpassa sina rörelser till genrens formspråk och stilkra.

Eleven kan på ett **fungerande** sätt utföra rörelsevokabulär i andra dansgenrers formspråk.

Eleven improviserar genom att **med god säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner. Eleven kan **med god säkerhet** tolka och memorera enkelt danstekniskt och koreografiskt rörelsematerial. Eleven framför koreografier **med väl fungerande** scenisk närvaro och relevant uttryck.

Eleven kan **med god säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen. Eleven fokuserar i nuet **med god säkerhet** och visar det genom att på ett **väl fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras. Eleven kan **med god anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner.

Eleven genomför på ett **väl fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **välutvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan **med god säkerhet** utveckla de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och ger exempel på **komplexa** samband mellan dessa faktorer och

dansteknikträningen.

Eleven kan med **god säkerhet** använda grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Kunskapskrav för betyget E i slutet av årskurs 9

Eleven kan utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens och den moderna nutida dansens formspråk. I en av dessa genrer utför eleven rörelsevokabulär **med viss säkerhet**. I den andra genren utför eleven rörelsevokabulär på ett **i huvudsak fungerande** sätt.

Eleven utför på ett **i huvudsak fungerande** sätt variationer i rörelsekvaliteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven anpassar **med viss säkerhet** danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande samt följer och **anpassar till viss del** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven kan förhålla sig konstnärligt till dansteknik och visar det genom att **med viss säkerhet** anpassa sina rörelser till genrens formspråk och stilkrav.

Eleven kan på ett **i huvudsak fungerande** sätt utföra rörelsevokabulär i andra dansgenrens formspråk.

Eleven improviserar genom att **med viss säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner. Eleven kan **med viss säkerhet** tolka och memorera danstekniskt och koreografiskt rörelsematerial. Eleven framför **med tillfredställande resultat** koreografier med scenisk närvaro och relevant uttryck.

Eleven kan **med viss säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen och sceniska produktioner. Eleven fokuserar i nuet **med viss säkerhet** och visar det genom att på ett **i huvudsak fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras under träningsprocessen och på scenen. Eleven kan **med viss anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan **med viss säkerhet** tillämpa och bearbeta feedback och visar det genom att **till viss del korrigera och anpassa** aktiviteten till syftet och sammanhanget.

Eleven genomför på ett **i huvudsak fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **enkla resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan **med viss säkerhet** utveckla och förfina de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva någon** faktor som påverkar kropp och träning och förklarar **enkelt identifierbara** samband mellan denna faktor och dansteknikträningen.

Eleven kan **med viss säkerhet** kommunicera med andra inom yrkesområdet och använder då grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget D

Betyget D innebär att kunskapskraven för betyget E och till övervägande del för C är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget C i slutet av årskurs 9

Eleven kan utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens eller den moderna nutida dansens formspråk. I en av dessa genrer utför eleven rörelsevokabulär **med säkerhet**. I den andra genren utför eleven rörelsevokabulär på ett **fungerande** sätt.

Eleven utför på ett **fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven anpassar **med säkerhet** danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande samt **följer och anpassar** danstekniken till olika musikaliska aspekter. Eleven kan förhålla sig konstnärligt till dansteknik och visar det genom att **med relativt god säkerhet** anpassa sina rörelser till genrens formspråk och stilkrav.

Eleven kan på ett **fungerande** sätt utföra rörelsevokabulär i andra dansgenrers formspråk.

Eleven improviserar genom att **med säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner. Eleven kan **med säkerhet** tolka och memorera danstekniskt och koreografiskt rörelsematerial. Eleven framför **med gott resultat** koreografier med scenisk närvaro och relevant uttryck.

Eleven kan **med säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen och sceniska produktioner. Eleven fokuserar i nuet **med säkerhet** och visar det genom att på ett **fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras under träningsprocessen och på scenen. Eleven kan med **anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan **med säkerhet** tillämpa och bearbeta feedback och visar det genom att **korrigera och anpassa** aktiviteten till syftet och sammanhanget.

Eleven genomför på ett **fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **utvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan **med säkerhet** utveckla och förfina de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och förklarar **förhållandevis komplexa** samband mellan dessa faktorer och dansteknikträningen.

Eleven kan **med säkerhet** kommunicera med andra inom yrkesområdet och använder då grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

Betyget B

Betyget B innebär att kunskapskraven för betyget C och till övervägande del för A är uppfyllda.

Kunskapskrav för betyget A i slutet av årskurs 9

Eleven kan utföra rörelsevokabulär i den klassiska balettens eller den moderna nutida dansens formspråk. I en av dessa genrer utför eleven rörelsevokabulär **med god säkerhet**. I den andra genren utför eleven rörelsevokabulär på ett **väl fungerande** sätt.

Eleven utför på ett **väl fungerande** sätt variationer i rörelsekvantiteter, rörelseflöde och dynamik. Eleven anpassar **med god säkerhet** danstekniken till den egna kroppen i förhållande till rummet och andra medverkande samt **följer och anpassar väl** danstekniken

till olika musikaliska aspekter. Eleven kan förhålla sig konstnärligt till dansteknik och visar det genom att **med god säkerhet** anpassa sina rörelser till genrens formspråk och stilkrav.

Eleven kan på ett **fungerande** sätt utföra rörelsevokabulär i andra dansgenrers formspråk.

Eleven improviserar genom att **med god säkerhet** associera och skapa rörelser utifrån olika instruktioner. Eleven kan **med god säkerhet** tolka och memorera danstekniskt och koreografiskt rörelsematerial. Eleven framför **med mycket gott resultat** koreografier med scenisk närvaro och relevant uttryck.

Eleven kan **med god säkerhet** tillämpa träningsprocessens delar och de koder och konventioner som används vid dansteknisk träning, samt vid repetitionsprocessen och sceniska produktioner. Eleven fokuserar i nuet **med god säkerhet** och visar det genom att på ett **väl fungerande** sätt vara uppmärksam på de uppgifter som ska utföras under träningsprocessen och på scenen. Eleven kan med **god anpassning** interagera och samspela med andra elever utifrån olika former av instruktioner. Eleven kan **med god säkerhet** tillämpa och bearbeta feedback och visar det genom att **väl korrigera och anpassa** aktiviteten till syftet och sammanhanget.

Eleven genomför på ett **väl fungerande** sätt en bredd av träningsaktiviteter som utvecklar den kroppsliga förmågan. Eleven kan föra **välutvecklade resonemang** om träningsprocessen och de danstekniska resultaten och kan **med god säkerhet** utveckla och förfina de danstekniska färdigheterna. Eleven kan **beskriva några** faktorer som påverkar kropp och träning och förklarar **komplexa** samband mellan dessa faktorer och dansteknikträningen.

Eleven kan **med god säkerhet** kommunicera med andra inom yrkesområdet och använder då grundläggande begrepp och uttryck för ämnesområdet.

